

Vaste commissie voor Asiel en Migratie

Landelijke Staforganisatie

Turfmarkt 147
2511 DP Den Haag
Postbus 20301
2500 EH Den Haag
www.kinderbescherming.nl

Datum

27 januari 2026

nota

Gespreksnotitie RvdK voor het rondetafelgesprek over de positie van jongeren zonder rechtsgeldig verblijf

De Raad voor de Kinderbescherming (RvdK) maakt zich zorgen over de positie en het toekomstperspectief van ongedocumenteerden en specifiek jongeren zonder rechtsgeldig verblijf. De RvdK zet zich al meer dan honderd jaar in voor de bescherming van kinderen die ernstige schade dreigen op te lopen. Dit geldt niet alleen voor kinderen met een Nederlandse nationaliteit, maar voor alle in Nederland verblijvende kinderen, ongeacht hun nationaliteit of verblijfstatus (artikel 1:239 BW).

Taken en verantwoordelijkheden RvdK

De RvdK heeft uiteenlopende taken die allemaal gericht zijn op het waarborgen van de veiligheid en daarmee de rechten van kinderen. We verzoeken kinderschermingsmaatregelen bij de kinderrechter, zoals een ondertoezichtstelling, soms met een uithuisplaatsing. In het jeugdstrafrecht adviseren we over straf of hulp aan jongeren die verdacht worden van een strafbaar feit, en coördineren we taakstraffen. We adviseren de kinderrechter in ingewikkelde situaties rond scheidingen, over onder andere gezag en omgang. Ook heeft de RvdK waarborgende taken in procedures rond adoptie, screening van pleeggezinnen, afstands- en afstammingszaken. In al deze situaties staan de belangen van het kind en de bescherming van hun rechten centraal. In de uitvoer van al deze taken komen wij regelmatig kinderen zonder rechtsgeldig verblijf tegen.

Wat is belangrijk voor de positie van deze kinderen?

In de uitvoering van deze taken merkt de RvdK dat de rechten van deze kinderen, verankerd in het IVRK, steeds meer onder spanning komen te staan doordat de positie van de kinderen onderbelicht is. Een voorbeeld hiervan is dat we kinderen tegen komen die geen toegang hebben tot de tandarts of nachten op straat moeten slapen. Alle in Nederland verblijvende kinderen hebben recht op onderwijs, recht op urgente medische hulp, en recht op jeugdhulp. Het is belangrijk dat de gemeentes en alle andere instanties in het werkveld weten wat de rechten zijn van ongedocumenteerden en dat zij die rechten ook kunnen verzilveren.

Wat is belangrijk voor het toekomstperspectief van deze groep kinderen?

In het politieke debat, het gevoerde beleid in Nederland of in individuele casuïstiek zou meer ruimte moeten komen om de belangen van kinderen eerder en zwaarder te wegen. Het is belangrijk voor de ontwikkeling van deze kinderen dat zij snel duidelijkheid krijgen over hun (duurzaam) toekomstperspectief: of zij dienen terug te keren of in Nederland kunnen blijven. De aanvaardbare termijn waarin kinderen onzekerheid kunnen verdragen over hun toekomstperspectief is nu nog te vaak onderbelicht. Kinderen verdienen duidelijkheid over waar ze opgroeien, hebben continuïteit en stabiliteit nodig in hun opvoeding en omgeving waarbij het nodig is dat belangrijke hechtingsfiguren aanwezig zijn. Hun aanvaardbare termijn, d.w.z. hoelang kunnen zij in onzekerheid kunnen verblijven over hun perspectief, is anders dan voor volwassenen. Bij alle te nemen maatregelen door alle instanties zou het belang van het kind een eerste overweging dienen te zijn.

Eenduidigheid in te voeren beleid

Als RvdK onderschrijven we dat we met nog meer samenwerking de rechten van deze kinderen beter kunnen waarborgen. Sinds 2015 hebben de Immigratie- en Naturalisatiedienst (IND), de Dienst Terugkeer en Vertrek (DT&V) en de RvdK de samenwerking geïntensiveerd in de vreemdelingenketen door de oprichting van het samenwerkingsverband 'Samenwerking kinderen in Vreemdelingenbeleid'. Met als doel om het belang van het kind in vreemdelingrechtelijke procedures zo zorgvuldig mogelijk gezamenlijk te kunnen wegen, ondanks de verschillen in beleid en taakopvatting tussen de IND, de RvdK en de DT&V.

Tot slot, in de debat gaat het vaak over alleenstaande minderjarige vreemdelingen die overlast veroorzaken en/of strafbare feiten plegen. Dit is echter maar een kleine groep, bij de het overgrote deel is hier geen sprake van. De uitzichtloosheid en het gebrek aan perspectief waarin met name Syrische alleenstaande minderjarige vreemdelingen zich nu bevinden als gevolg van het gewijzigde beleid rondom Syrische asielaanvragen, leidt tot een forse toename van problematiek onder deze jongeren. Met risico op een bestaan in de illegaliteit bij bereiken van meerderjarigheid, want gedwongen terugkeer is voor hen niet mogelijk. Er is meer behoefte aan informatie-uitwisseling tussen de ketenpartners en duidelijkheid rondom de eisen van de AVG. Zonder effectieve landelijke samenwerking, is er voor gemeenten onvoldoende handelingsperspectief.